

יציאת שבת
5:17

בש"ד

כינוסת שבת
4:15

מיבאל' יצחק מליך ואברהם פולדמן הי"ד

פרשת ווישב, כסל"ו תשע"ד

שנה שלושים וחמש, גיליוון מס' 9

גלוון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האנפ' למוסדות העירייה, המחלקה לתרבות תורנית

בלי עין הרע...

פֶרְמָעָן

במדרש תנחותמא על פרשנתנו (וישב, א) מובא: "פִּנְנֵן שֶׁרֶאָה יַעֲקֹב אֱלֹפִי בְּנֵי עַשְׁׂוֹ - נִתְיִיכָּא, אָמֵר: מַיְ יָכַל לְעַמּוֹד כָּנֶגֶד אֱלֹפִים אַלְוִ?... אָמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: אָז שְׁלֵךְ יְכַלֵּה אֶתְהָם וְזֹה יְסֻף". בָּמהּ מְסֻגָּל יוֹסֵף לְכֹלֹת אֶת אֱלֹפִי עַשְׁׂוֹ? בְּנִצְחֹן שֶׁל אַמְתָה, הַמְגַעַּי מַעֲקָב - "אֱלֹהָה תְּלִדּוֹת יַעֲקֹב - יוֹסֵף" (לו, ב). מָהוּ, אָם כֵּן, נִצְחֹן זֶה?

הַגְּמָרָה בְּמִסְכַּת בְּרֹכּוֹת (נה, ב - מִתְוְרָגָם) אָוּרָמָת: מַיְ שְׁכַנֵּס לְעִיר וּפֹחוֹד מְהֻנָּק שֶׁל "עַין הַרְעָה", יְחִזְקָה אֶת אָגּוֹדָל יִד יִמְנַן בַּיד שְׁמָאל בְּיַמִּין, וְאָמֵר: אַנְיָ פְּלוֹנִי, מְזֻרָּעָה שֶׁל יוֹסֵף אָנָי בָּא, שְׁלָא שְׁלָתָה בְּוּ "עַין הַרְעָה", שְׁנָאָמָר (בְּרֹאשִׁית מֵט, כב): "בֶּן פֹּרֶת יוֹסֵף, בֶּן פֹּרֶת עַלְיָה וְגֹוי - אֶל פְּקָבִי עַלְיָה עַזְיָה עַלְיָה".

אָנוּ רְגִילִים לְחַשּׁוֹב, שְׁהָעֵן הִיא אַיְבָר פְּסִיבָה. הַעַיְן קַוְלָתָת אֶת הַמְרָאוֹת שֶׁהָיָה רֹאָה וְלֹא מַעֲבָר לְכָךְ. אָלוּם, הַמוֹשָׁג "עַין טוֹבָה" וְהַיפּוֹכוֹ - "עַין הַרְעָה", מַלְמָדִים, שְׁהָעֵן הִיא אַיְבָר פּוּעָל. הַצְּרוֹה שֶׁבָּה אָדָם מַתְבּוֹן עַל הַמְצִיאוֹת, מַשְׁפִּיעָה עַל הַמְצִיאוֹת. בִּיטּוֹן הַלְּכָתִי לְכָךְ קִיּוּם בְּדִבְרֵי חַזְלָא, בְּמִסְכַּת בָּבָא בְּתָרָא (ב, ב): "אָסּוּר לְאָדָם לְעַמּוֹד אֶל בֵּין שְׁנֵי צְדִיקִים כָּאֵלה?"

הַמְשָׁנָה בְּבָבּוֹת (ה, יט) מְצִינָת אֶת הַמִּידָה שֶׁל "עַין טוֹבָה" כָּאֶחָד הַהְבָּדִילִים בֵּין תַּלְמִידִיו שֶׁל בְּלָעַם הַרְשָׁעָה לְאָבוֹרָם. בְּלָעַם הִיה יָדַע לְכֹוֹן אֶת הַרְגָּעָה בְּוּקָבָה כּוּסָה. בְּלָעַם בְּוּחָר לְהַעֲלָלָם מְכָל הַטוֹּב שְׁקִים בְּעוֹלָם וְלְחַתְּרָכָו בְּגַעַגְעָקָתוֹ שֶׁל הַרְעָה. לְעַומָּת זֶה, אָבוֹרָם אָבִינוּ בְּוּחָר לְהַארִיר אֶת הַטוֹּב וְלְלִמּוֹד זְכוֹת, כַּפִּי שְׁבָרָח לְחַשְׁפּוֹן בְּסְדוּם אֶת הַצְּדִיקִים, זֶה הַמְשָׁמוֹת שֶׁל "עַין טוֹבָה", כְּלָוָרָם, בְּחִירָת זְווֹית רַאיָה טוֹבָה עַל הַמְצִיאוֹת. כֵּךְ מְבָאָר הַרְבָּ קּוֹק אֶת הַגְּמָרָה לְעַל: "וְלֹא יִהְיֶה מְרָכָה פְּעוֹלָתִיהִי, כִּי אִם מִבְּטָח חִזְצֹנִי שֶׁל עַיְן". הַסְּתָכּוֹלָת בְּ"עַיְן" - מְגִיעָה מְחַמְּקוֹם הַחִיצּוֹנִית.

מִבְטָח הַמְנוֹכָר לְהַחְזִיקָה עַל יוֹסֵף בְּצָעִירֹתּוֹ, הַבָּא עַלְיָוִן יִסְרָאֵל רְבִים, אֶזְרָח בְּוּחָר שֶׁל הַתְּחִיחָס אֶל הַחֲזִיקָה וְאֶל הַאִירּוּעָם מִתּוֹךְ נְקוֹדָת מִבְטָח זו. יוֹסֵף מִיחַש אֶת כָּל הַתְּהִלָּקָד אֶתְהָן הַאֱלֹקִית וְלְשִׁלְחוֹת שְׁתַּחַלְיָל עַלְיָוִן רְבִינוּ שֶׁל עַלְיָה. לְעַומָּת זֶה, אָבוֹרָם אָבִינוּ בְּוּחָר לְהַארִיר אֶת הַטוֹּב וְלְלִמּוֹד זְכוֹת, כַּפִּי הַתִּיחִשּׁוֹת זֶה שֶׁל יוֹסֵף וְהַעַיְן הַטּוֹבָה בָּה הָוָא בְּחַונָּת אֶת הַמְצִיאוֹת וְבָהּ הָוָא מַתְבּוֹן עַל אֲקִיּוֹת זֶה אֲבִי הַסְּגָולָה הַמִּיחָדָה: "בֶּן פֹּרֶת יוֹסֵף, בֶּן פֹּרֶת עַלְיָה עַזְיָה". כֵּךְ נִכְלָל לְבָאָרָת הַגְּמָרָה לְעַל: אָדָם הַמְצִוָּי בְּתַחַק חַבְרָתָן, צְרִיךְ לְדַעַת, כִּי בְּחַבְרָה קִיּוּם כְּחוֹתָה טוֹבָים וּכְחוֹתָה רָעִים מְשׁוֹלְבִּים. עַלְיָוִן לְהַיְוָה קִיּוֹסָף וְלְבָחָר לְהַבִּיט בְּ"עַיְן טוֹבָה" עַל הַמְצִיאוֹת, וּבְכֵךְ הָוָא מַעֲלָה אֶת הַסְּתָכּוֹלָת - "עַלְיָה עַזְיָה".

יְהוָשָׁפָט לְכֹלֹת אֶת אֱלֹפִי עַשְׁׂוֹ בְּנִצְחֹן הַאמָּת, הַמְסֻגָּל לְהַבִּיט בְּטוֹב עַל כָּל דָבָר בְּחִיּוֹ.

הַרְבָּ אַבְּיִ שִׁיש

ברכת מזל טוב לאורי וְאַבְּיִגְּיָל שְׁפִיגָּל שִׁיחָיו בְּבָנִית בֵּית נָאָמָן בְּיִשְׂרָאֵל, תְּהָא השכִינָה שְׂוֹרָה תְּמִיד בְּמַעֲונָכֶם

לְגִילְוֹן זה נִתְקַבֵּלה תְּרּוּמָה מִתְּמִירָיו וְיִוסֵּי בְּצָר שִׁיחָיו

לְעַיְן הַאֲמָם, הַחֲוֹתָנָת, מִרְתָּא אִיסְתָּה גּוֹבִי - שְׁטִינְרָעָה עַיְהָ בְּתֵרָה שְׁמוֹאֵל הַלְּוִי זְיַ"ל

נְלֵבָעָה כְּהָבְּסָלָו תְּשִׁשְׁצָ"ג

גִּילְוֹן זה מַוקְדֵּש אֶרְעַי עַיְן רִי יְוֹסֵף בְּרִמְשָׁה וְלִיצְיָק זְיַ"ל

נְלֵבָעָה כְּדָ' בְּסָלָו תְּשִׁשְׁעָ"ב

כְּמוֹן מַוקְדֵּש גִּילְוֹן זה עַיְן רִי מִשְׁה פְּרִידְמָן עַיְהָ בְּתֵרָה אַבְּרָהָם זְיַ"ל, נְלֵבָעָה כְּדָ' בְּסָלָו תְּשִׁנְעָ"ו

תְּנִצְבָּה

לקוראים: מאמרים המופיעים ללא שם הכותב, נכתבו על ידי חברים המערכת

חברים המערכת: הרוב אברם פום, משה רוף, נפתלי עיר, יהודה מלך
העריכה בסיעום אברמי כולם ייד ברודמן ללימודיו הוראה ודיניות, בית ספריא, רוחות

טלפון: 08-9412048

אתרנו באינטרנט: www.pirsuma.com/siach

הדפסה: דפוס שהר. רוחות טל. 08-9475106

"וַיַּשְׁבַּת יַעֲקֹב בְּאֶרְץ מִגּוֹרֵי אָבִיו" (לו, א)

"בַּיקַשׁ יַעֲקֹב לִשְׁבַּבְּשָׁלָה, קָפַץ עַלְיוֹ רֹגוֹזָו שֶׁל יוֹסֵף" (רש"י, שם, פסוק ב)

בֵּין הנְצִיָּב מַוּלוֹזִין וּבֵין רַבִּי יוֹשָׁה בְּרִ מְבָרִיסָק, שְׁכִינוֹ מִשְׁךְ תְּקֹופָה מְסוּסִית מִיחַד כָּרָאשִׁי יִשְׁבָּת וּמַוּלוֹזִין, הִיְתָה מְחַלּוֹקָת. הַמְחַלּוֹקָת נִסְבָּה, הַן סְבִיב תְּפִקְדִּים בְּרָאשֵׁי הַיִשְׁיבָה וְהַן לְגַבְּיָ דַרְכֵי הלִימּוֹד. כַּפִּי שְׁקוֹרָה לְאֶחָת בְּמַצְבָּה כָּלָה, נִחְלָקוּ גַם בְּחִוּרִי הַיִשְׁיבָה לשני מחנות והִיא חִשְׁשָׁה שַׁהַמְחַלּוֹקָת תַּתְלִיכָה בְּפִינְתָּר שְׁאַת וְתַפְגַּע בְּיִשְׁיבָה.

זֹמְנוּ אִיפָּא לְוּלוֹזִין גְּדוֹלִי הַדָּוֹר, כִּדְיַי להַשְׁכִּין שְׁלָוָם בֵּין שני רַאשֵׁי הַיִשְׁיבָה וְהַרְבָּה בְּדָעַת, אִיךְ לְהַבִּיא את שני גְּדוֹלִי יִשְׁרָאֵל אֶל פְּרָשָׁת נִיאָבָן.

תְּמָהּוּה הַנוּכָּחִים: "הָרִי הַיִם יְמִינְךָ וְעַד לְפָרָשָׁת נִיאָבָן רַבָּ".

אִמְרָה לְהַסְּרָה אֶת הַעֲמִידָה כְּאֵבֶר לְכָסְמָה מִדְבָּר. הָרִי אֲנֵי דָרְשָׁ מִיקְיָ שְׁבָת בְּבֵית הַכְּנָסָת. בְּכָל דָרְשָׁה אֲנֵי עָמֵיד זֶה לְעַומָּת זֶה - אֶת הַצְּדִיק וְאֶת הַרְשָׁע, וְכֵךְ אֲנֵי מוֹצָא בְּכָל פָּרָשָׁה וְפָרָשָׁה: בְּבָרָאשִׁית מִצְדִּיק אֶת הַצְּדִיק וְמִרְשִׁיעָה אֶת הַרְשָׁע. וְכֵךְ אֲנֵי מוֹצָא בְּכָל פָּרָשָׁה, עד קִוּן וְחַבֵּל, בְּנָת - נִחְלָקָה בְּפָרָשָׁת נִיאָבָן. כְּאֵלָיו הִיְתָה שְׁלָוָם כָּלָה, בְּכָל פָּרָשָׁה, כְּאֵלָיו הִיְתָה בְּעִיה, גַם בֵּין רַבִּי יוֹשָׁה בְּרִ וְסְתָם אָדָם - לֹא הִיְתָה בְּעִיה, אֶבְלָבִין צְדִיקִים כָּאֵלה?

עפ"י "תולדות יהדות ליטא"

"וַיַּמְצָא הָאִישׁ וְהָנָה תְּעֵה בְּשִׁדָּה" (לו, טו)

פעס אחת, פָנָה רַבִּי חִימָן מִצְאָנוּ אֶל אֶחָד מִחְשּׁוּבִי הַעֲדָה וּבִקְשָׁ מִמְנוּ, שִׁיטָלוֹה אֶלְיוֹ וְיִסְוּבָן עַמּוֹ בָּעֵיר לְקַבֵּץ נְדָבָות, בְּשִׁבְלִי יְהוּדִי נְצִירָד מִנְכָסִיו. אֶבְלָה הַלָּה לֹא גַעַת וְטַעַן, שְׁאַין שָׁעַטוֹ פְנָוִיה, אַין הוּא יָכֹל לְבַטֵּל מַתְלָמוֹדוֹ.

חרה הדבר לרַבִּי חִימָן וְאָמַר:

"עַל הַפְּסָוק 'וַיַּמְצָא הָאִישׁ עַמּוֹ' (לב, כה) אָמַר רְשָׁי": הוּא שָׁרוֹ שֶׁל עַשְׁׂוֹ. מִנְיָן לְרְשָׁי שִׁי' אִישׁ" זֶה הַיִּאָבָק אִישׁ וְאִישׁ" הַהוּא - שָׁרוֹ שֶׁל עַשְׁׂוֹ? הַהְסִבְרָה לְכֵךְ פְּשָׁוֹת הָוָא: שֶׁם מְסֻופָּר, זֶה הִיְתָה גְּנָבָה שְׁנָאָבָק יַעֲקֹב עַמְלָאָק כָּל הַלִּילָה, בְּקַשְׁ מִמְנוּ טוֹבָה קְטָנָה - בְּרָכָה, וְהַמְלָאָק שְׁלָאָה שְׁוֹבָה פְנִיָּה: "וַיַּלְחַנֵּי כִּי עַלְהָה השָׁחָר" (שם, פָסּוֹק כז) וְצְרִיךְ אֲנֵי לְוֹמֶר שִׁירָה - הוּא עַסְׁוק בְּאִמְרָת שִׁירָה, בְּתַלְמֹוד תּוֹרָה. מִתְשֻׁבָּה זֶה בְּרָרָר, אָפָא, שָׁרוֹ שֶׁל עַשְׁׂוֹ הַוָּא. כְּגַדְעַה, אָצְל יוֹסֵף נִאָמָר (לו, טו): "וַיַּנְשַׁאַהוּ הָאִישׁ לְאֶמְרָה מִבְקָשׁ וּבְמַה יָכֹל לְעַזְוָר לוֹ. מִכְאָן, שְׁהִיא זֶה הַמְלָאָק גְּבָרִיאֵל, שְׁבוֹזָדָי הִיא אָמַר שִׁירָה לֹא פָחֹת מִשְׁרוֹ שֶׁל עַשְׁׂוֹ, ו

פינה הזהלה

הדלקת נר חנוכה בפחות מעשרים אמה
 כדיוע, אדם שמליך את נר חנוכה בגובה של מעלת מעשרים אמה מפרק רשות הרכבים - לא יצא ידי חובה (סימן תרעא), משוש שאין בני רשות הרכבים ממחינים בגר שגבוה כזו. מה הדין, במקורה שהרכבים יכלו ביתה מעשרים אמה, אך מסביב לבתו יש בתוךיהם שבעה בתים שבהם אמה החלו בביתו ועיניהם מביכות בגר שנמצא בחלונו (כיוום, מקרה זה שכח מאד), האם יכול להಡיק בחלונו!
הרב אלישיב ("טובך ביביעו" - ח"ב, בסופו,
החולות שכנים, תשובה ל. אמרנו, ראה ב'פנוי' חנוכה", עמוד נ', מובה בשמו אחרת) והרב שטרנבוֹז ("תשבות והנהגות" - ח"ב, עמוד רצא) פסקו, הרבשאים אמה נקבעים דין של רשות הרכבים אלא דין קרשות של הרבה ייחידיים, וידליק בפתח ביתו לכיוון המדרגות או בפתח הבניין הפונה לרשות הרכבים (ולגבי הדלקה במקום זה, יש לשאלת הרבה).
וכן יש שמביאים בשם רבינו שלמה זלמן אויערבך

(ארחות רבינו", עמ' י).
מאידך, הרב ואנזנר ("שבט הלוי" - ח"ד, סימן סה) כתוב, שכיוון שהמנהג להדליק על פתח החלון הסמוך לרשות הרכבים, ובקרה זה אף שאין היכר לבני רשות הרכבים - יש לפחות היכר לבני ביתו, וגם השכנים הגרים בתים שמסביב הם בתוך עשרים אמה לחלוינו, וכן יש לצרף את ה"פרוי מגדים" (שם, "משבצות זהב", סק"ה) שגם היכר לבני רשות הרכבים - יש לפחות היכר לבני ביתו, וגם השכנים הגרים בתים שמסביב הם בתוך עשרים אמה לחלוינו, וכן יש לצרף את רשות הרכבים, יכול להדליק בחלוון ואין צורך לשנות מהמנהג.
כן פסק גם הרב עובדיה יוסף ("חzon עובדיה" חנוכה, עמ' לט).
מקום מדינת העשרים אמה הוא מפרק רשות הרכבים ("שער הארץ", שם, סקמ"ב) והוסיף הרב נסים קROLICH (פסקין הלכות מהגרי"א דינר פ"ב, אות י), שאף שמצוין ברשות הרכבים גוטס אוטובוס וכdoi שעםם גבויים מהולכי רשות הרכבים - אין מודדים את העשרים אמה ביחס אליהם, אלא רק ביחס לפרק רשות הרכבים, משום כך, מי שחלון ביתו גבוה מפרק חצרו, אבל איןו גבוה למעט מעשרה אמה מפרק רשות הרכבים הסמוך לבתו (וונורות ניכרים) - נחשב כפחות מעשרים אמה והוא יכול להדליק שם ("חווט שמי" עמוד ש, יא).

הרב אריה ויזל

"חנוך לנער"

עלינו למדוד מענין זה, זהירות כפולה ומכופלת, בברואנו להשמע בדבר כל שהואה המתויחס למישחו אחר, בעicker כאשר מדבר ב"শמויה", או במעשה הניתן להסביר בצורה שונה שונם, את יסוד חז"ל מסבירים במקומות שונים, את יסוד טעויותיו של יוסף, בפקה שהוצאה על אףיו. יוצאת מכאן, שהדברים שהביא יוסף לאביו, על פי חז"ל כדי שיעקב ייסר אותו על מעשיים, נתנו מעשיהם בדרך שהוא מתרשם מהם, כאשר בפועל כלל אחד מהמעשים היה הסבר שונה לגמרי.

העליה מהדברים הוא, **מידת הזהירות שיש** לנו, כאשר אנו רואים אדם שנדרמה לנו שהוא נוגה שלא כשרה, ובפועל ניתן להסביר את מעשיו בדרך שונה לגמרי. לא בקדי אמור רבותינו (אבל א, ז): "ונקמי דין את כל האדם לכף זכות". טעותו של יוסף היתה, בפרשנות הלוקה נשנתן למעשי אפיקו, שלא לדם לכף זכות ועל כן מدد לו הקב"ה "מידה כנגד מידת".

נפתלי יערוי

"מתורתם"

יהודה

הרב בטבסקי, מהמכון הגבוה לתורה באוניברסיטה תבר אלין, הצבע על שלושה שלבים בהתפלגות המלכה:

שלב הראשון, הוא כאשר ינבקם בן בבט מציב שני עגלי זהב – בקן ובכנית-אל, בכדי למנוע מישראל לעלות לירושלים (מלךים-א, יב, כח). בכך, הוא אומר, של מלכת יהודה ומלכת ישראל – אין מקדש אחד, אלא כל מלכה ומלך הפולחן שלה.

שלב השני, קורה על ידי עמנוי, שבונה את עיר המלוכה הישראלית – שומרון (מלךים-א, טז, כד). בניות העיר, מציבה אלטרנטיבת מושלחת ושלטונית, ומיצבת באמון משמעותית את מלכת ישראל, שבסלה עד אז מופיכות בלתי-פסקות.

שלב השלישי, מתרחש כאשר שר השיכון של אחאב – חיל ביה פָּאֵל, בונה את יריריו (שם, פסוק ל'). העיר יריחו, עמדה כטורבן והויה עדות היסטורית לאונות והומופטים שליוו את ישראל בכניסתם לארכ. בנית התרבות הזאת, גם זה תרם את חלקו לעבדה, שלא יריחו, באה לנתק את הזיקה ההיסטורית המשותפת של ישראל ויהודה, ולומר בכivel – **"לא נכננו יחד לאארץ, אין לנו היסטוריה משותפת"**.

אמנם, התפלגות המלכה היא לא דבר שהתחילה בתקופת רחבעם וירבעם. עוד קודם לספר מלכים-א, ניתן למצוא פסוקים שמדוברים על בית יהודה ועל בית יוסף. ואם נרצה לכלת יותר אחורית ולהפוך את שורש יהודה, שגילתה את יוכילות האדיה ללחות אחריות ולתקין את מעשיו, נבחר להיות אבי המלוכה, אך זאת הפק יוסף אלטרנטיבת יהודה לאביה – בני אלה, העדיף לבלת עם יוסף ולא איתו.

יהודה, שגילתה את יוכילות האדיה ללחות אחריות ובתנאי שתהיה ממנהנותו נטולת פשות ונטולת רב. **איתו וייס**

הרב בטבסקי, מהמכון הגבוה לתורה באוניברסיטה תבר אלין, הצבע על שלושה שלבים בהתפלגות המלכה:

שלב הראשון, הוא כאשר ינבקם בן בבט מציב שני עגלי זהב – בקן ובכנית-אל, בכדי למנוע מישראל לעלות לירושלים (מלךים-א, יב, כח). בכך, הוא אומר, של מלכת יהודה ומלכת ישראל – אין מקדש אחד, אלא כל מלכה ומלך הפולחן שלה.

שלב השני, קורה על ידי עמנוי, שבונה את עיר המלוכה הישראלית – שומרון (מלךים-א, טז, כד). בניות העיר, מציבה אלטרנטיבת מושלחת ושלטונית, ומיצבת באמון משמעותית את מלכת ישראל, שבסלה עד אז מופיכות בלתי-פסקות.

שלב השלישי, מתרחש כאשר שר השיכון של אחאב – חיל ביה פָּאֵל, בונה את יריריו (שם, פסוק ל'). העיר יריחו, עמדה כטורבן והויה עדות היסטורית לאונות והומופטים שליוו את ישראל בכניסתם לארכ. בנית התרבות הזאת, גם זה תרם את חלקו לעבדה, שלא יריחו, באה לנתק את הזיקה ההיסטורית המשותפת של ישראל ויהודה, ולומר בכivel – **"לא נכננו יחד לאארץ, אין לנו היסטוריה משותפת"**.

אמנם, התפלגות המלכה היא לא דבר שהתחילה בתקופת רחבעם וירבעם. עוד קודם לספר מלכים-א, ניתן למצוא פסוקים שמדוברים על בית יהודה ועל בית יוסף. ואם נרצה לכלת יותר אחורית ולהפוך את שורש

עשה יוסף "כתנות פסים" – בגד מלכתי, ובכך ספמי"ו אותו כמניג העתדי. אבל יוסף, בהיותו-כני-מעט יהיר, לא ידע "לשמר" על עצמו והתנהג בהתאם למה שקבע עיקב. ניתן להזכיר זאת, מஹוט בו יוסף היה מודד. האם נפטרה בילדותו והשאירה רק אותו. בימי עזיזיו יילך, לא חבר לעיר. אצל אפיקו הבוגרים – לא מצא לו מקום ונשך של יהירות... בנפשו של יוסף היה מושך גאה וממעט היה. באופן טביע, החابر אל השפהות, שאולי נכנע לו מעת, אולי החנינו לו מעת".

על בסיס הדברים אלו, יכול פסיקולוג לנתח את אישיותו של יוסף, שהרי יוצע ב"תורת הפסיכולוגיה", עד כמה חשבה האבת אם ודמותה, להסתכסך עם אפיקו של הילד. האם חסר זה גורם לו להסתכסך עם אפיקו של הילד. הוא אכן יכול שקרים חברתיים? לא בטוח, שהרי אנו רואים בנסיבות דרכו, כיצד הוא מצליח בבית פוטיפר ובבית פרעה. אם היה הוא אנטי-חברתי, לא היה יכול לעמוד צו בעיני כל רואיו.

אבל אני מתחבר יותר לסייע של דברי הרש"ר הריש ומסכים עמו, שבנפשו של יוסף היה חברו השלייט שלעיתים זו, לדעת, עיקר הסיבה לסכסוך עם אפיקו בני אלה, כי הוא ודאי התווכח עימם על ההנחה העתידית במשפטה.ומי שהतסיס את הבנים היה דוקא יעקב,

יעקב-אפיקו-האג כניל', לדברי הרש"ר הריש בהמשך: "הוא ראה את עצמו חזר וקס בדמותו. בו ראה את הירוש לכל קניינו הרוחניים", אך יעקט טעה בכך. העדפה זו מזכירה לנו את העבדה מפרשנות ניצא, כי רוחו, עמדה כטורבן והויה עדות היסטורית לאונות של הולטה העדפותו לרחל. ואולי, בני לאח דילו עם שם הולטה ההזאת, וגם זה תרם את חלקו לעבדה, שלא "סביר" את יוסף בן רחל. ואם היו מוסוגלים לומר אחר כך לאביהם, ש"טרוף טרכ' יוסף" (שם, פסוק ל'), מרירות שידיע כיצד יפע הדבר ביעקב, הרי שכובן, אול, חשבו לנווקם גם בו על העדפותו, וכבר אמר שלמה: "קשה לשאול קנאנה..." (שיר השירים, ח, ו).

מנחים אדישטיין

הרשות הידיש מתוארות יוסוף בבית אביו: "כרכועה היה עם אפיקו בצדן. רק עבודות היום... קרבה אותו אל אפיקו בני לאח. אך יער" (אישיות בפני עצמו) – לא היה חי נערו ושייפות נערו – התפתחו עם בני איהם. חי נערו ושייפות נערו – נערו ושבחשת אהבתה. גדו בחברת אחיהם, תחת כנפי אם ובחשפת אהבתה. אך יוסף היה מודד. האם נפטרה בילדותו והשאירה רק אותו. בימי עזיזיו יילך, לא חבר לעיר. אצל אפיקו הבוגרים – לא מצא לו מקום ונשך של יהירות... בנפשו של יוסף היה מושך גאה וממעט היה. באופן טביע, החابر אל השפהות, שאולי נכנע לו מעת, אולי החנינו לו מעת".

היה עם אפיקו בצדן. רק עבודות היום... קרבה אותו אל אפיקו בני לאח. אך יער" (אישיות בפני עצמו) – לא היה חי נערו ושייפות נערו – התפתחו עם בני איהם. חי נערו ושייפות נערו – נערו ושבחשת אהבתה. גדו בחברת אחיהם, תחת כנפי אם ובחשפת אהבתה. אך יוסף היה מודד. האם נפטרה בילדותו והשאירה רק אותו. בימי עזיזיו יילך, לא חבר לעיר. אצל אפיקו הבוגרים – לא מצא לו מקום ונשך של יהירות... בנפשו של יוסף היה מושך גאה וממעט היה. באופן טביע, החابر אל השפהות, שאולי נכנע לו מעת, אולי החנינו לו מעת".